

НАЦИОНАЛЕН ВЕСТНИК

ТРАКИЯ

Брой 18 • год. XCIV • 25 септември 2014 г. • цена 0,40 лв.

www.stdbg.org

Тракийският женски събор в Аврен се преклони пред жертвите от с. Манастир

На 20 септември в село Аврен се проведе Национален тракийски женски събор – поклонение в памет на избитите 42 жени и деца от село Манастир.

Организатори на събора бяха Съюзът на тракийските дружества в България (СТДБ), Тракийският женски съюз в България, Кметството на с. Аврен и Регионалният съвет на тракийските дружества-Кърджали.

Сутринта беше отслужена тържествена литургия в църквата „Свети Николай Чудотворец“, а по-късно и панихида пред паметника на зверски избитите през 1913 г. тракийски жени и деца. Венци и цветя на признателност бяха поднесени от

името на СТДБ, тракийски дружества и граждани. При състваха и много деца, което показва, че има приемственост между поколенията и нищо от уроците на историята не е загубено за младото поколение.

На събора сред гостите бяха кандидат-депутати, Румяна Вълчева и Нонка Матова – председатели на тракийските дружества във Варна и Пловдив, Тодор Ангелов – председател на Тракийския младежки съюз и дружеството в Бургас, Д. Шалахатов, член на ВК и много тракийци.

Съборът откри Димитър Антонов-кмет на селото.

Приветствено слово от името на кмета на община

Крумовград произнесе Йосиф Василев – заместник кмет. Прочувствено слово произнесе Петра Мечева-председател на Тракийския женски съюз и на тракийското дружество в Стара Загора. Слово произнесе и Т.Ангелов. В приветственото си слово председателят на СТДБ Красимир Преманов каза: „За пореден път сме тук, за да отдадем своята почит и преклонение в

памет на 42 жени и деца от село Манастир, които записаха завинаги своята жертва, паднали под оръжието на турския башибозук, хвърлени в дълбоките канари на местността Мъгленик.

В тяхна памет през 1964 г. Съюзът на тракийските дружества в България издига паметник, на който са изписани имената на жертвите. Над тях е и нашият девиз: „Не забравяй, но не отмъщавай!“. Тук сме, за да отдадем своята почит пред една саможертва в името на православната вяра, българската идентичност, рода и родината. А всичко това носи едно име, един свят символ – България. Днес съвременна България прави поклон пред онези, които загинаха, за да защитят своята чест, достойнството си и поклон пред този силен български дух, който ги е направлявал – гордо да носят името българин и да го бранят от посегателства и поругание.

Изпитанията ни закалиха и ни дадоха самочувствие като част от гражданското общество да отстояваме принципите си и своите интереси, да поставим открито и категорично пред държавните институции своите справедливи искания.

Съборът продължи с фолклорни изпълнения.

ТОДОР КОРУЕВ

Родната житейска еуфория. 22 партии и 7 коалиции са се запътили към 43-ото Народно събрание. Кой ще стигнат до внушителната сграда с надпис „Съединението прави силата“, кой ще изпаднат от изборната каруца ще видим на 5 октомври. Политическият пазар е оживен, кандидатите за „слава“ шарят по страната, надуват

съвест.“

Така че най-важното за тракийци е да преценят доколко в програмите на партиите е изразена категорична готовност да се подкрепя тракийската кауза. Естествено не може да се отмени и отношението на партиите и коалициите, както и техните кандидати към нерешените проблеми по обезщетяването на имотите на бежанците от Източна Тракия, към усилията на организацията да

Предизборно

• Тодор Коруюв

тръби с обещания, от щедри по-щедри, жътва е и за социолозите, над предизборната обстановка тегне и сянката на „търговията с гласове“. Искане ни се на тези парламентарни избори да гласуват повече избиратели от друг път, тъй като тогава резултатите ще бъдат по-обективни, но освен това високата активност ще намали купения и корпоративния вот.

Съюзът на тракийските дружества в България подхожда по различен начин към изборите – има случаи, когато чрез ПК „Тракия“ е участвал в изборите или е изразявал подкрепа в една или друга партия, щом е убеден, че тя защитава тракийската кауза. На тези избори Политическият клуб „Тракия“ няма да участва самостоятелно. Председателят на Съюза Красимир Преманов изясни позицията на организацията: „Тракийската кауза е национална кауза. Логично е да се очаква, че тракийци трябва да участват самостоятелно в изборите, или да търсят своето представителство в листите на други политически партии и коалиции. Ние нямаме коалиционно спонсорство с никого и затова смятам, че най-правилното послание, което можем да отправим към тракийци, е да гласуват по

запазва наследството на предците ни, да увековечава героизма на тракийци и разкрива геноцида в Източна и Западна Тракия – с паметници от бронз, камък и от слово. Тракийци ще могат да дадат своя глас и преференциално – за ония кандидати, които уважават тракийската кауза като национална и подкрепят проявите на тракийци в селищата и районите, където живеят.

СТДБ не е безучастен и към днешната съдба на потомците на тракийските бежанци – какви са условията им на труд, каква е социалната им защита, как се развиват икономически регионите, които обитават. И какво ще направят политиките за откриването на нови работни места, за намаляване на безработицата и бедността, за ликвидиране на корупцията и битовата престъпност. Тракийци ще се доверят не на раздути обещания, каквито вече напълниха ефира, а на трезви намерения за справедлива и прозрачна политика.

ЕТНО-ДЕМОГРАФСКИ ОБЛИК НА БЪЛГАРИЯ И СТРАНДЖАНСКИЯ КРАЙ

ДОЦ. Д-Р ГЕНОВЕВА МИХОВА

След Освобождението си през 1878 г. България като държава поема трудния път на европейския модел на развитие в противоречива и дори враждебна международна политическа обстановка. Историята ни припомня, че в резултат на победата на Русия в Руско-турската война 1877–1878 г. е начертана картата на Сан-Стефанска България от 3 март 1878 г. Границите ѝ стигат от Дунав до Родопите и от Черно море до Вардар, обхващат Скопие, Охрид, Битоля и Серес. Обединява се голяма част от българското население от земите на българите, останали близо пет века в пределите на Отоманската империя. Това се превръща в национален идеал за България, с който се съгласува политиката ѝ десетилетия напред. Четири месеца по-късно Берлинският договор на Великите сили разкъсва тази територия на 4 части и свежда България до площ от 37.5% от тази на Сан-Стефанска България. В резултат на Освободителната война България се формира като 2–3 милионна държава с 27 % население с турски произход или ислямизирани българи, загубили националната си идентичност. Вън от пределите на територията ѝ остават над 4 милиона българи! Стремешът те да се присъединят е трудна политика, свързана с населението като ресурс не толкова на военна сила, колкото на национално стопанско и културно развитие.

Типичен пример за понесени демографски загуби с фатално отражение върху развитието на българската народност и на Странджанския регион е откъсването на териториите от Тракия, населени предимно с българи, от възстановената българска държава и последвалия геноцид спрямо това население при съвместяване на физическото му изстребление с прогонването му от родните краища. Можем да сме благодарни поне за факта, че в регистъра от 1873 г. на Османската империя за военния данък на немюсюлманското население са останали неоспорими данни за българското присъствие като коренно население в основната част на селищата

във вилаетите Одринско, Битолско и Солунско. Вместо обичайното разграничение на мюсюлмани и немюсюлмани тук за първи път се съдържат данни за мъжкото им население по демографския признак етническа принадлежност. В описаните 251 341 домакинства посочено то мъжко население се разпределя по следния начин – българи – 588 627 души, турци – 170 002, гърци – 99 989, евреи – 5 035, албанци – 3 175, власи – 20 923, цигани – 1670, други – 5 400. Прави впечатление, че в общия брой на мюсюлманите освен турците са включени 1992 черкези, 546 татари и 1 670 цигани. В отделна графа са обособени помаците – 22 573 души българомохамедани, съсредоточени в Солунско Прилагайки определена методика числеността на българското население в тези три вилаета се оценява на около 2 милиона (Етнография на вилаетите Адрианопол, Манастир и Солоники.). Историческите извори са категорични, че то населява и облагородява тези земи седем века преди османските си поробители, споявайки в една благородна сплав древните траки с прииждащите славяни и прабългари. Ако в бежанските потоци, които България приема в продължение на половин век след Освободителната Руско-турска война 1877–1878 г. са обхванати около 800 хиляди прокудени от Тракия и Македония, естествено възниква въпросът къде са останалите. А логичният отговор е – асимилирани и ислямизирани, а друга част – избити. Една безвъзвратна демографска загуба за България с тежки последици върху бъдещото ѝ демографско развитие.

Трайни и трудно възстановими са сполетелите ни загуби на територии и население по време на Балканската и Междусъюзническата войни 1912–1913 г. С покрусата и съжаление по този повод ще си припомним дадените човешки жертви, които по актуални данни надвишават 48 хиляди младо и в трудоспособна възраст главно мъжко население, както и инвалидизирани 60 хиляди души. Въпреки благородната цел и епичността на балканските войни, резултатите от тях за България са пагубни. Тя

загубва приоритетното си положение спрямо останалите балкански страни на юг от р. Дунав. Унищожен е териториалният ѝ превес (96 хил. кв. км до началото им) срещу 48 хил. кв. км тогава за Гърция и 63 хил. кв. км за Сърбия. Стопява се численото ѝ превъзходство относно броя на населението ѝ, което в сравнение със Сърбия е било близо един път и половина по-голямо, а с Гърция – почти два пъти. Поделените след края на войните територии са твърде различни и фракпиращо несправедливи и с пагубни последици за България. Страната ни прибавя по-малко от 16 хил. кв. км, с което увеличава територията си с 16%, докато Гърция нараства териториално два

равнища на раждаемостта и смъртността. Това променя съществено възможностите за компенсиране на демографските загуби и достигане не само на предишното равнище, но и нов демографски растеж познато явление дотогава.

Към равностойността за значителните загуби на човешки ресурси определено място имат масовите изселвания на население, засягащи във висока степен развитието на българската народност. За обезкървяването ѝ допринасят големите емигрантски вълни през 30-те години на XIX век към Бесарабия, разредоточени по-късно от Украйна и Молдова в други краища на Съветския съюз. Емиграцията изсмуква младо и

военни и администратори, духовници и колонисти, турски земевладелци, то в следващите десетилетия съставят на изселниците се променя съществено. Сред тях попадат наши сънародници с български произход, придобили при различни обстоятелства турско етнонационално съзнание, българи, изповядващи исляма, с майчин език единствено българския, български турци, които от поколения живеят в тези земи, приобщени към българските традиции, свързали личностното и професионалното си развитие с България.

Изселванията на български граждани към Турция се превръща в трайно явление, поддържащо етническо напрежение и несигурност

прираст на населението и перспективата за неговото задържане в бъдеще още едно столетие. Освен демографската загуба безспорна е и икономическата, изразяваща се в съкращаване на работната сила и направени разходи за възпроизводство, образование и квалификация на изселниците (Михова, Г., 2013, с. 39).

Компенсацията на тези катаклизми в развитието на населението до началото и в първите десетилетия на демографския преход са постигнати по естествен начин и за сравнително кратки периоди. В по-далечни времена българската народност се е отличавала с висока брачност и с раждаемост, значително по-висока от тази на османските си поробители. Първите официални преброявания на населението в България (80-те години на XIX век) показват, че равнищата на раждаемостта на турската етническа общност са по-ниски от тези на българската (при раждаемостта с 18 пункта, а при смъртността – с 3 пункта).

През периода 1881–1919 г. раждаемостта у нас бележи чувствително повишение – от 36.8‰ до 52.1‰. По този коефициент, който през 1901–1910 г. е 42‰, тя изпреварва в значителна степен Англия, Белгия, Норвегия, Германия, Италия, Франция. Плодовитостта на българската жена през този период надминава тогавашната плодовитост в почти всички съседни и по-далечни европейски страни. (Данаилов, 1939, с. 102). В същото време смъртността е сравнително ниска и под равнището на средноевропейската – 17–22‰. Затова, въпреки превратностите, населението на страната нараства и от 3 154 хил. през 1880 г. достига 5 479 хил. през 1926 г., 7 029 хил. през 1946 г. и 8 981 хил. през 1988 г., когато е достигнато най-високото равнище по брой на населението на страната.

По своето собствено развитие тогава българската народностна група се отличава от другите етноси с по-високия темп, с който нараства числеността ѝ. Най-висок е този прираст в периода 1905–1926 г., след което тя започва да отстъпва по средногодишния темп на темпа за цялото население на страната. (НСИ. Статистически справочник...; Тотев, Ан. Ю., 1992). Дотогава няма разлика в тоталния коефициент за плодовитост на българите и ромите. С навлизането на страната в демографския преход, което се отнася само до българската народност, но не и до останалите по-големи етнически групи (турската и ромската), ситуацията се променя. Демографските им профили се отклоняват един от друг.

пъти, а Сърбия – почти два пъти. (Тотев, Ан., Г. Владимирова, 1994, с. 83). Несравними са дадените жертви за всеки 100 кв. км присъединени земи. България заплаща за тях с живота на 220 души, Сърбия – с 12 убити, а Гърция – с 8 убити (Михова, Г., П. Найденова, 2014.). Впечатляваща е и разликата в числеността на армиите, с които участват във войните визираните страни. България се включва с 607 хиляди души, Сърбия – с 175 хиляди, а Гърция – с 90 хиляди.

Последвалото участие в Първата световна война, също така неуспешно за страната, добавя нови обстоятелства, които водят до съществени промени в характера и типа на демографското възпроизводство. От това десетилетие започва демографският преход за България, който бележи смяната на високите с ниски

трудоспособно население по време на световната икономическа криза 1939 г., от която се формират големи български колонии в редица европейски страни и държавите от далечния континент Америка. Безпрецедентни от гледна точка на изтичане на население, слагащо отпечатък върху демографската участ на България в съвременността, са спонтанните емиграционни вълни в началото на прехода към пазарно стопанство, нестихващи и до наши дни, предизвикали резки промени в посоката и стойностите на всички демографски показатели.

Тук не могат да не бъдат взети под внимание изтичанията на население от турската етническа общност към съседна Турция, гледната точка към които също има нужда от преоценка. Докато в първата вълна на изселниците преобладават

сред българските турци и създаващо недоверие към страната, в която са се родили и израснали. Отсъствието на стратегическа ориентация за загубите, които страната понася относно демографското и икономическото възпроизводство, причинява на България изтичането на 1 милион и 250 хиляди население. Най-общо преценено загубата от този пълноводен емигрантски поток е равностойна на естествения прираст от него за едно столетие, така че като се отчете и този прираст излиза, че страната фактически е загубила около два милиона. Макар да са разбираеми от политическа гледна точка и от тогавашната международна обстановка тези изселвания, те си остават значителна демографска загуба за страната. Това се проектира в съвременната тенденция на отрицателен

Продължава в следващия брой

ПРЕДШЕСТВЕНИЦИ И ПРЕДТЕЧИ

ЕДНА МИНА, ЕДИН ЖИВОТ

НИКОЛА ХЪРСЕВ е роден в Хасково в семейството на бежанци от Беломорска Тракия. Наследил трудолюбието и ученолюбието на поколения доганхисарци – по баща, и дервентци – по майка, той още на млади години станал един от пионерите на съвременния рудодобив в мина Маджарово, а в зряла възраст – и на уранодобива в пловдивския край. В трудовата си дейност е бил бомбджия, началник смяна, главен инженер на рудник, главен инженер на предприятие, директор на мини „Маджарово“, заместник генерален директор на фирма „Олово и цинк“.

Тук поместваме откъси от неговата мемоарна книга.

Никога не ще забравя 14 юни 1958 – денят, в който защитих дипломната си работа, успешно издържах държавния изпит и с решение на Държавната изпитна комисия ми се призна квалификация „Минен инженер по разработка на полезни изкопаеми“. Забележителен ден и заради това, че съм роден на същата дата през 1935 г. Аз съм роден и израснал в тютюнороботническия град Хасково, в крайния квартал Бял кладенец. Отличният ми успех от средното училище и голямото желание на родителите ми да продължи образованието ми позволиха да уча. По онова време в България

започна бурно развитие на промишлеността – металургията, химията, енергетиката, машиностроенето. Това изискваше сериозни наличия на суровини – въглища, цветни и редки метали. В страната започна усилена геолого-проучвателна дейност с последващо развитие на минно-добивната промишленост. На базата на доказани запаси от въглища, рудни и нерудни изкопаеми, започна изграждането на нови каменовъглени и рудодобивни предприятия. За осъществяването на това отговорно строителство бяха нужни не само пари, но и много способни и компетентни инженерно-ръководни и изпълнителски кадри, с които страната не разполагаше. Така се наложи откриването у нас на редица висши инженерни учебни заведения и технически училища. През 1953 г. се създаде Минно-геоложки институт в София и аз се оказах приет в първия редовен курс. Преподавателите ни бяха изтъкнати научни дейци, професори, доценти, доктори на науките, а така също и видни наши и чужди специалисти

Никола Инджов представя видни съвременни интелектуалци, потомци на тракийски бежанци.

минни инженери, геолози, маркшайдери и обогатители. Известна част от лекторите и асистентите бяха млади български инженери, завършили в чужбина. Голям и най-значителен учебен помощник ни беше богатата руска и съветска инженерно-техническа литература...

...През тези години на подем в икономическото развитие на страната ни не представляваше голям проблем на човек да си намери работа. Единственото, което бе нужно да се притежава бе желанието за работа...

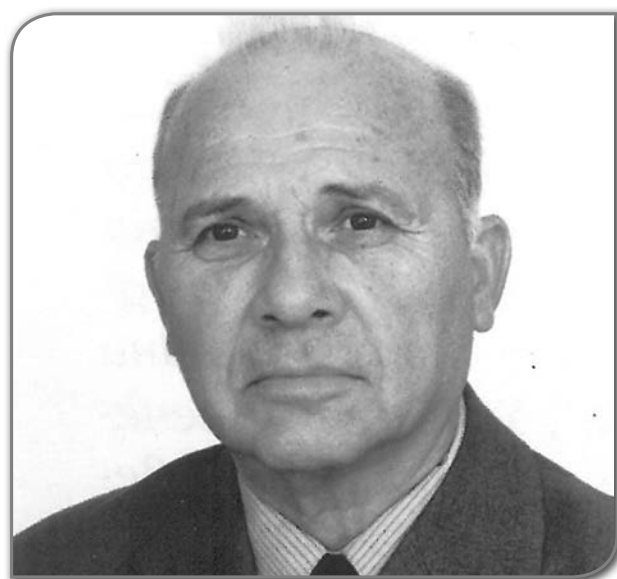
Така през един септемврийски ден на 1958 г. съвместно с моя съгражданин, съученик, състудент и голям приятел инженер-геолога Георги Грозев тръгнахме за Кърджали да търсим работа в Главната дирекция на Държавния минно-руден комбинат (ДМРК) „Горубсо“. Влизаме в канцеларията при тогавашния генерален директор Стефан Стефанов. Той ни посрещна сърдечно и каза приблизително следното:

„Момчета, разбрах много добре, че желаете да постъпите на работа в рудоземските мини. Но аз имам друго предложение. Ние трябва да подготвим за експлоатация нов обект с доказани запаси от оловно-цинкови руди, намиращи се в село Маджарово, недалече от Хасково. Там трябва да израсне едно ново и хубаво наше предприятие с обогатителна фабрика. И това трябва да стане през следващите две-три години. За този обект много са ни нужни инженери. Предлагам ви да ви изпратя в Маджарово. Там ще започнете съвсем от нулата – от самото начало на строителството на рудниците и ще можете да останете, ако желаете на постоянна работа. В момента нямаме щатни инженерни бройки, затова ще започнете работа като разрядни работници. Ако сте съгласни с това, което ви изложих, мога още сега да наредя да бъдете назначени...“ С умиление си спомням за големите трудности в първите години. Работеше се на три смени. Голямата част от работниците бяха от съседните села Габерово, Малко Попово, Черничено, Турско поле, Бориславци, Малки воден, Селска поляна, Главанак, Ефрем, Сеноклас. Всеки ден на работа те идваха пешком, отиване и

върщане. Нямахме никакъв автобусен транспорт. Над щолната на хоризонт 27 десетина километра, че и повече миньорите вървяха по стръмни пътеки до устията на щолните, материалите и съоръженията, се доставяха единствено с помощта на животинска тяга. Разнасянето на взривните материали по различните минни хоризонти се извършваше с катъри. А доставката на крепителен материал, въздушни и водни тръби, руднично оборудване, резервни части и др. с волски коли или с камили. Не ми е известен друг минен обект в страната да е ползвал за доставка на материали по работните места камили. Но в Маджаровския район по скалистите места камилите особено често се използваша от геологопроучвателите. Тези уж пустинни животни, тридесетина на брой, бяха собственост на бежанеца от Тракия бай Атанас, той ги бе довел при преселението... На никого от нас и за миг не можеше да мине мисълта, че това, което създадохме с толкова труд и мъка в продължение на много

години, ще бъде разрушено с промените и препитанието на хиляди миньори ще бъде отнето по такъв безмилостен начин чрез „ликвидация“ и „приватизация“, както говореха новоизлюпените „демократи“. След 1990 г. започна рязко намаляване на рудодобива в страната. То бе предизвикано от големите трудности, които възникнаха при създадените нови икономически условия в прехода от планово-централизирана към пазарна икономика. Той доведе до преустановяване на разработването и експлоатацията на неизчерпани находища на минерални суровини.

С решение от 10.06.1999 г. в държавните регистри се вписва ликвидацията на „Маджарово“ ЕАД. Трудно ми е да опиша как се посрещна смъртната присъда на това, което създадохме толкова години. При изпълнение на акта за ликвидация се разрушаваха и такива обекти и сгради, които не трябваше да ги споleti тази съдба. Държавата и нейните изпълнителни органи съзерцаваха всичко това и не предприемаха нищо съ-

ществено за запазване на селището след ликвидацията на минното предприятие и за създаването на някакъв поминък на оставащото тук да живее вече безработно население. Това ме принуди да поставя като редови граждани всички тези актуални въпроси на най-отговорно място. За целта на Тракийския празник, проведен в Маджарово през 1998 г., успях да се срещна и разговарям лично с министър-председателя на страната Иван Костов, който присъстваше на тържеството. След проведения разговор бях помолен от него да му предоставя в писмен вид повдигнатите от мен въпроси. Така и сторих. Писах му, че в този минен обект съм работил и живял 20 години, че съм един от първите минни инженери, които започнаха работа и участваха в изграждането на минните мощности, флотационната фабрика и селището. Започна се от 1958 г. от гола поляна, от нищо. Държавата вложи много пари и средства и се изгради минно селище с всички условия за нормален живот на миньорите и останалите работници, служители и техните семейства. Тук изкарваха прехраната си около 3000 души работници – миньори, геолого-проучватели и строители. За тях и техните семейства държавата построила около 50 жилища, изградила голямо хубаво училище, построила прекрасен културен дом. Селището се обезпечи с питейна и промишлена вода. Откриха се редица търговски обекти – супермаркет, кланица за животни, лятно кино, предприятие за шивашки изделия, магазини за плод и зеленчук... През 1974 г. миньорското селище придоби статута на град! Построили се болница, общински съвет, сграда на МВР и пожарна. Сега, писах на министър-председателя Иван Костов, с ликвидацията на минното предприятие селището се лишава от основния поминък на живущите, а именно добива и преработката на руда. Почти всички работници са освободени. Няма друга алтернатива за работни места. Градът обезлюдява и запустява. Г-н министър председател,

бъдете сигурен, че ако Вие не се намесите специално за случая в град Маджарово, селището ще бъде ликвидирано и обезлюдено. Това ще бъде голямо престъпление. Той не се намеси...

През всичките 41 години от съществуването на рудодобивното предприятие от недрата на Маджаровското рудно поле са добити близо 12 млн. тона оловно-цинкова-медна и кварцова (златна) руда, с повече от 140 000 тона метал олово, 72 000 тона метал цинк и близо 1 тон злато и 7 тона сребро (само в кварцовата руда). Стотици хиляди тонове оловен, цинков, меден и пиритен концентрат са добити от флотационната фабрика със значителни количества злато и сребро, съпътстващи оловния концентрат и кадмий, съпътстващ цинковия концентрат.

Апогейт на производствената дейност на Държавното минно предприятие „Маджарово“ е през 1966 г., когато е добита руда 460 447 т. и преработена руда 459 090 тона, при всичко работещ персонал в предприятието 1620 души.

Отдадени на ликвидационната стихия, държавните власти не запазили дори като музейна сграда поне една от надземните шахтни кули, в която да се съхранят например удивително красиви рудни минерали и кварцови кристали от недрата на Маджаровското месторождение като откритите тук, в Маджарово, от българските геолози, нови минерали „Родопит“, „Ардит“ и „Орфеит“; – добиваните продукти от флотационната фабрика: оловен, цинков, меден и пиритен концентрат; снимки и фотографии на най-значимите промишлени сгради и съоръжения на минното предприятие, на най-известните миньори, обогатители, строители, инженери и техници, участвали в изграждането му.

Всичко това трябваше да стане, за да напомня на бъдещите поколения, че някога тук, в Маджарово, през „лошите социалистически години“ са се добивали милиони тонове оловно-цинкови руди, стотици хиляди тонове концентрати, че тук са живели, работили и изкарвали прехраната си хиляди хора...

Следи по брега на тракийското море

КИНА КЪДРЕВА

Знаят ли днешните жители на Царево и Василико, наследници на бежанци от Източна Тракия – от южните склонове на Странджа и старите заселения с българско население на богатите и плодни земи от Одрин и Лозенград до Истанбул, че по този бряг е минала голяма част от древната история на света, че това е един от пътищата на народите от миналото в походите и преселенията от изток на запад, и хората от брега са били винаги на шрек и са бягали в укритията на гората. Че селището не веднъж е било подлагано на унищожение.

Че оттук е вървял с войските си Дарий в двата си похода срещу скитите и след тежкия поход през горещи земи той и войските му са отбървали в благодарността на този бряг.

Че от тук, от светилището на боруна на Василико, дето е старата каменна черква „Успение богородично“, Аргонавтите тръгват да пресичат Евксинския понт – Черното море, за да откраднат Златното руно от Колхида (западна Грузия), като не случайно взимат със себе си и Орфей-мага и познавача на това море, за да укротява с лирата, песните и заклинанията си яростта му.

По това време тракийските селища край брега-селища, дето ги има и до днес – днешните Резово-седалището на възславления в ИЛИЯДАТА тракийски цар РЕЗОС, Синеморец, който е обвързан с ТРОЯ, древното естествено пристанище Ахтопол, старото Царево – някогашното Василико, Лозенец, Китен, Приморско, Созопол, Черноморец... както и селищата отатък Бургаския залив – древните Ахелое (Анхило, Поморие), града на тракийеца Месам – Месембрия (Несебър) и така по целия бряг на тракийския Асейнос (както траките са наричали Евксинския понт, Черното море), отдавна траките са пуснали своите корени. Тия, които говорят, че траките не са познавали и не са обичали морето, дълбоко се лъжат, защото приморските-понтйските траките, са живеели с това и от това море, изхранвали са се от богатството на морето, търгували са по морския път с народите от северните и източните брегове на Черно море, пресичали са Босфора и Дарданелите, общували са с финикийците, с малоазийските народи, с Шумерия, Акад и Бактрия – Благословената древна българска държава, с Ли-

ван и Египет, далече преди идването на Балканите на трите наречени от съвременните историци гръцки племена- понятие, което не е съществувало в древния свят. В VI в. пр. н.е. названието ГЪРЦИ не е съществувало, нито е имало такъв етнос, тъй като трите племена Йонийци, Дорийци и Ахейци още далече не са станали нещо единно, което да се смята за елински народ. а и самите траки са били част от древния свят и основа на блестящо развилата се елинска култура-Култура на светлината, на духовния напредък.

Траките от причерноморието са поддържали контакта си с тракийското население на малоазийския бряг далече от преди VI век пр.н. е., когато става заселването на елинизирани траки от Милет в тракийските селища по брега на Асейнос (Евксинския понт-нашето Черно море).

Говорели са един език с траките от Милет, имали са обща култура, и нашият бряг им е предоставял по-добри климатични условия. Но основна причина за преселението са постоянните войни с финикийци и перси, както и конфликти с придошлото на малоазийския бряг илирийско население изземващо морската им и търговска инициатива. Всичко това е принудило малоазийските траки да се заселят на нашия бряг.

Защо тръгва ли някой народ без причина да се преселва?

И е смешно да говорим днес за някаква „държавна“ елинска политика за КОЛОНИЗАЦИЯ. Защо преселение е едно, а колонизация-друго и смесването и подмяната им обхваща историята и става основа за неверни тълкувания.

Траките от Милет са дошли при свои, били са посрещнати като свои, смесили са се с тия свои, заедно са постигнали изключителен разцвет, а през последвалите добри и лоши времена, обособени групи от тях са се запазили езиково и етнически.

Определението на населението от южното черноморие за гръцко става след падането на България под турско робство. Преди това тия земи са дифузни – няма

определена граница между Византия и България. До идването на българите те са византийска територия, която става българска. Но населението е тракийско, което се смесва с дошлите българи. Въобще траките по нашите земи бързо се припознават

като българи и се смесват с българското население. Това става заради близостта им като конни народи и близостта в религиозните им възгледи с херметизма, което поставя въпроса за по-старата им близост – още от преди траките да заселят Балканския полуостров и

Мала Азия. В тия години на съседство на ДУНАВСКА България и Византия между двете имперски сили има постоянно политическо напрежение и не случайно „Цариградските стени“ са вдигнати срещу българите. Но още при Кубрат българите взимат участие в борбите за престола на Източната римска империя, при Тервел българският и византийският престол се сродяват, а при Симеон ставаме съвладетели на Византийската империя и той е ЦАР НА БЪЛГАРИ И РОМЕИ. С идването на българите населението придобива трако-българско съзнание и българският език влиза в обществената практика. Особено след присъединяването на България към християнския свят. В заварените от българите в селищата на южното черноморие църкви, създадени още с приемането на християнството за официална религия в Източната римска империя (т.нар. Византия) през IV в. от н.е. богослужението се води на елински – на старогръцки, който е разбираем и говорим от тра-

кийското население. Но с обявяването на българската църква за независима, което става през 870 г. от н.е., църковният език в този край става български – официалния език в българската държава. И това продължава до падането на България под османско владичество, ко-

гато южното Черноморие и Константинопол не са прегазени от османските орди, които бързат да завладяват територии към Европа, а тия впримчени в техния пръстен земи биват овладени и присъединени към Османската империя едва с падането на Константинопол през 1453 г. В това време – откъснато от България, трако-българското население от този край поддържа връзка по море и през Странджа с превезтия 60 г. по-късно християнски и източно-православен Константинопол.

С падането на Велико Търново и България под османския ятаган и с ликвидацията на българската патриаршия населението от този останал временно непокорен край търси и намира духовна опора в Константинополската патриаршия, която от своя страна продължава старата си борба за налагане на гръцки език с гръцки свещеници при богослужението в българската църква. Така в тия години тя подменя българския език на богослужението с гръцки, който е и близък, и разбираем за тракийското население от този край. Със запазването от Османската империя на Константинополската патриаршия като християнски център за целия Балкански полуостров през всичките години на робството, както и чрез морската професия на трако-българското население от този край, поддържащо контакти и търгуващо с населението по вечните черноморско-беломорски пътища, гръцкият език става работен и влиза в бита. Византоманията и Мегалоидеята от годините на гръцкото възраждане влияе не само за приемането на гръцкия език от трако-българското население на причерноморието, но и за формиране на гръцкото самосъзнание на населението, а с отворените гръцки училища това се затвърдява. Но това не значи, че населението във Василико, населението от южното Черноморие и въобще населението по западния черноморски бряг е от етнически гърци. Обявяването им за гърци е най-малкото погрешно, а и използвано за историческа манипулация. И е крайно време историческата наука, която днес, с развитието на археологията и другите науки разполага с много повече възможности от времето, когато се създава наложилата се теория, да преразгледа фактите. При това, тия факти днес, когато границите се отварят и в глобализиращия се свят политическите амбиции все по-малко ще играят роля, истината за траките, а и за българите, могат само да ни сближат със съседите ни, а не да ни конфронтират и настроят едни срещу други.

КАЛИНКА ЗГУРОВА ПРЕДСТАВИ „СТРАНДЖА В СЪРЦЕТО НА СОФИЯ“

Голямата тракийска певица Калинка Згурова, наричана още „Славей на Странджа“, събра на 16 септември в Общинския културен институт „Красно село“ в столицата много музиканти, певци, читалищни дейци, почитатели и приятели на концерт, посветен на Деня на София. „Странджа в сърцето на столицата“ под това мото премина рециталът, събрал много от емблематичните песни на Згурова. Под съпровода на оркестър „Цветница“, в които влизат също толкова известни музиканти, певицата изпълни някои от своите любими песни под надслов „Огън от жаравата“. И както огънят от жаравата топли сърцето и носи упование и надежда, така и песните на Калинка сгряват душата и пренасят най-ценното от народното творчество пред съвременните слушатели. Със своя „кичест глас“, както баба ѝ често казвала, тя е покорила не само българските сцени, но и много чуждестранни в много страни по света. Заради великолепия си глас и изключителен талант миналата година тя бе удостоена с орден „Кирил и Методий“ първа степен, с който много се гордее. А още преди години Американската академия за звукозапис ѝ присъди наградата „Грами“. Всъщност трудно е да се изброят всички награди, които е получавала в своята творческа кариера, понеже пее и е оценена по достойнство още от малка. Едва на 15 г. печели първото си международно отличие в Берлин и заема своето трайно място сред големите изпълнители на странджанските песни. В неспирен разговор с публиката, редуван от великолепни песни, Калинка Згурова разказа накратко своята биография. Впрочем, целият концерт премина в невероятна топла и доброжелателна атмосфера. Певицата припомни, че за голямата сцена я открива изключителният странджански певец Сава Попсаков. Много преди това, още от най-ранно детство, е слушала песните на своята баба, на който е и кръстена, и на своя баща, също великолепен певец. След един конкурс я харесват в ансамбъл „Пирин“ Благоевград и макар, че фолклорната област е далече от странджанските ѝ корени тя чудесно се вписва в професионалните изяви на благоевградчани. От 1973 г.

става солистка на Ансамбъла за народни песни и танци на Българското радио, където успява да запише много и разнообразни песни. Над 300 са изпълненията ѝ, които се пазят в златния фонд на радиото. С „Мистерията на българските гласове“ печели много чуждестранни почитатели и смайва световните сцени с изключително звънкия си и красив глас. Има съвместен проект дори със звездите от U2.

През седемдесетте години заедно с Руска Недялкова и Василка Дамянова създава вокално трио „Зорница“. Свързва живота си с композитора Стефан Кънев, с когото оставят бисери във фолклорната ни съкровищница. През 1993 г. създава фондация „Кънев-Згурова“, чрез която подпомага млади народни певци, има своя школа и възпитаници в българското народно пеене. Вече 23 години тя непрекъснато издирва нови гласове и им помага да усвоят певческото майсторство. Нейна е идеята за сформирването на хор „Мастро Стефан Кънев“ (в памет на починалия ѝ съпруг), за да даде възможност на повече млади таланти да се докоснат до българската народна песен. Публиката имаше възможност да чуе няколко от нейните ученици и на концерта. Двама от тях вече са носители също на много престижни награди. „Пожелавам си моите ученици да ме надминат“ призна тя и думите ѝ бяха посрещнати с голямо одобрение от залата.

Накрая на концерта певицата съобщи, че догодина

ще издаде нов албум. Згурова не крие, че е щастлива с толкова много приятели и почитатели на своя талант. Концертът в Общинския културен институт само потвърди това.

Предлагаме ви част от интервюто, което певицата даде пред столичен сайт.

– Любовта към народното творчество се предава от поколение на поколение. И при вас ли е така?

– Нося името на баба ми Калина – майката на моя баща. От четирите деца, които тя е родила, всички пеят и обичат музиката, но като че ли целият родов талант се беше струпувал в баща ми. Като малка често ходех при баба Калина, на нея съм кръстена. От нея знам доста песни.

– Кръстена сте Калинка на баба си, но какво значи Згурова?

– Баща ми се казва Згура. Кръстен е на дядо си. Името е гръцко. Означава къдрокос. Моят татко наистина беше с къдрава коса.

– Наричат ви Славей

на Странджа. Кой беше кръстникът ви?

– Преди повече от тридесет години имаше голям концерт в Бистрец, родното село на народната певица Димка Владимирова. Водещ на програмата беше актьорът Павел Дубарев. Там той за първи път ме нарече Славей на Странджа. Смятам, че моето призвание е да бъда народна певица, да създавам радост и удоволствие на хората и това е най-голямата ми гордост.

– Застрашена ли е духовността на българина?

– След промените у нас се случиха много неща. Появиха се и някои недостатъчни стойностни явления, като например поп фолка, който, за съжаление, е доста лансиран. Но по света, а и у нас има много истински ценители на музикалното изкуство, които търсят автентичния ни фолклор. Неслучайно нашите неравноделни тактове и прекрасна народна музика летят в Космоса. Преди около тридесет години Стефка Съботинова беше реализи-

рала „Притури се планината“. По-късно тази песен бе аранжирана от френския композитор Жаки Анона. Тя бе използвана за озвучаването на няколко филма, което я превърна в световен хит. Това беше за мен пример как народната песен трябва да се осъвременява, за да бъде по-достъпна за младите поколения. И във връзка с това за най-младата публика направих компактдиск – „Завръщане в Странджа“, в който включих съвременни аранжировки на автентични песни.

– Няколко десетилетия сте посветили на изкуството. Но от това не страдате ли семейството ви?

– Моят съпруг беше зает да пише песни и за „Мистерията...“, и за всички професионални фолклорни състави. Посвети на българската народна песен 40 години от своя живот. Негови са култовите песни: „Ой, девойче“ на Илия Аргиров, „Лале ли си, зюмбюл ли си“ на Верка Сидерова, „Девойко, мари хубава“... Когато синът ни

Стефан-младши стана на 1 г., се наложи да намерим жена да го гледа, защото по това време ми предстоеше дълго турне. „Калина, ти трябва да заминеш, защото този прекрасен хор не може без теб“, казваше съпругът ми. Спомням си, импресариото разтревожен ме питаше: „Калина, защо плачеш?“. А сълзите ми като дъждовни капки. Ами ето, и показвам снимките от кръщенето на сина ми. Бяха трудни преходи, отговорни концерти. В чужбина билетите за нашите концерти бяха предварително продадени месеци преди турнето, а публиката беше 95% младежка.

– Не сте ли се изкушавали да останете в някоя държава?

– Имах покана да остана в Лос Анджелис. Но смятам, че моето изкуство е родено в България и е за България.

– Имате толкова много награди. Кои са ви най-скъпи?

– Ценя много американската си награда „Грами“. Всяка една певица от „Мистерията...“, както и диригентката ни Дора Христова получи „Грами“. Тя е индивидуална и я получах за моите солови песни „Тих вятър вее“, „Защо си, горо, какърна“, които изпълнявам с хора. Имам и любовта на моята публика – пея пред хиляди в моята Странджа планина. Това ми е достатъчно.

– В репертоара си имате повече от 300 песни. Коя ви е най на сърце?

– Всяка песен е минала през сърцето ми, през гласа ми, през ума ми. Деведесет процента от тях сама съм съчинявала. И както казва академик Николай Кауфман, „Не може да се различи коя е авторската песен на Калинка, коя е автентичната песен“. Поне сто са авторските ми песни. Преобладават хайдушките – нали Странджа е хайдушки край. Имам много песни за Русия, за братята освободители, битови песни. Тъжните протяжни песни са нещо изключително. Разказват за любов, гурбет, бит и т.н. В текстовете, които е създал народният гений, няма какво да промениш. След Магда Пушкирова, Сава Попсаков, Комня Стоянова, Янка Рупкина, Димка Владимирова на мен ми беше много трудно и за да се различавам от тях, трябваше да започна да създавам свой собствен репертоар. С песен отивам душевни рани, успокоявам болката.

Шотландия няма да се отцепи от Великобритания

Шотландските избиратели отхвърлиха независимостта и гласуваха за оставане в Обединеното кралство, показват частичните резултати от преброяването на повече от 60 на сто от подадените на вчерашния референдум гласове, предаде Ройтерс.

54 на сто от избирателите са гласували против отделяне от Великобритания, а 46 на сто са гласували с „да“.

Първи данни: 54% са

„против“ независимостта на Шотландия

От 23 избирателни окръга, където гласовете вече са преброени, 20 са гласували против независимост. Изключение правят град Глазгоу, Дънди, Западен Дъмбартън и Северен Ланакшър, посочва БТА.

Столицата на Шотландия - Единбург, е гласувала против независимост. 61 процента от жителите са отхвърлили независимостта и само 39 процента са гласували с „да“.

Избирателната активност е била впечатляваща – 84 на сто.

Шотландският националистически лидер Алекс Салмънд призна поражение то на привържениците на независимостта на вчерашния референдум в Шотландия.

„Шотландия реши с мнозинство да не става независима държава“, заяви той и призова всички шотландци да приемат резултатите от вота.

По-рано друг от лидерите

на шотландските националисти също на практика призна поражението им на референдум с думите: „Като хиляди други в тази страна вложих сърцето и душата си в тази кампания и сега чувствам разочарование, че със съвсем малко не успяхме да осигурим гласуване с „да“, заяви пред Би Би Си заместник-председателят на Шотландската национална партия Никола Стърджън.

Британският премиер Дейвид Камерън поздрави в петък сутрин Алистър Дарлинг, водача на противниците на независимостта на Шотландия, след като частичните резултати показаха, че повечето шотландци са гласували за оставане в Обединеното кралство, предаде Ройтерс.

„Говорих с Алистър Дарлинг и го поздравих за добре водената кампания“, написа в Туитър Камерън, чиито позиции щяха да бъдат разклатени, ако бяха победили привържениците на независимостта.

Не са само шотландците

ДОЙЧЕ ВЕЛЕ

Разпадането на Съветския съюз и Югославия доведоха до възникването на много нови държави в източната част на Европа. За западната половина от континента обаче изглеждаше сякаш старите национални държави са непоклитими образувания. Имаше и някои тенденции за отцепване, отчасти с военно участие, но без никакви шансове за реализация. Но не са само шотландците.

Каталуния

Никъде другаде в Западна Европа шотландският вирус не изглежда по-заразен, отколкото в Каталуния. По време на диктатурата на Франко каталунският език е забранен.

Междувременно областта се радва на широка културна и политическа автономия със свой собствен регионален парламент. За много граждани на Каталуния обаче това не е достатъчно. Те искат своя самостоятелна държава – главно по икономически причини. Каталунците смятат, че испанската държава ограбва богатата Каталуния. От началото на икономическата криза броят на привържениците на независимостта нарасна значително. Регионалното правителство в Барселона иска да проведе референдум през ноември. За разлика от британското правителство, Мадрид не признава законността на референдума. Така конфронтацията изглежда неизбежна.

Страната на баските

При режима на Франко потискани се чувстват също и баските. Страната на баските обаче е значително по-слаба в икономическо отношение от Каталуния. Затова и само малцинство от баски националисти е войнствено настроено. Баската нелегална организация ЕТА, която се бори за независимост, е убила над 800 души през последните 50 години.

Преди три години ЕТА официално се откажа от насилието. Нито атентатите на групировката, нито политическите преговори доближиха баските до провеждането на референдум, да не говорим за независимост. Според испанския Конституционен съд, единствено централното испанско правителство може да организира всенародни допитвания, а то е категорично против, включително по отношение на Каталуния.

Фландрия

На последните белгийски парламентарни избори партията „Нов фламандски алианс“ на Барт де Вевер стана най-голямата политическа сила във Фландрия. Барт Де Вевер е убеден, че общата белгийска държава ще изчезне и иска да постигне независимост за Фландрия по пътя на преговорите.

Фламандският сепаратизъм е особен слу-

чай. Белгия се състои от холандскоговорящата Фландрия, френскоговорящата Валония (включително немскоговорящата общност) и от официално двуезичния Брюксел.

Ако Фландрия се отцепи, Белгия ще загуби над половината от населението си, както и значителен дял от икономиката си. Тоест от Белгия няма да остане много.

Най-спорният въпрос е за статута на Брюксел, където са седалищата на ЕС и НАТО. Не е ясно и какво ще стане с Валония, за която съществуват идеи за сближаване с Франция, Люксембург и дори с Германия. Досега обаче белгийците винаги са успявали да останат едно цяло.

Падания

Североиталианското сепаратистко движение има чисто икономически мотиви. Северът – областите Ломбардия, Аоста, Пиемонт, Лигурия, Венето и Емилия Романа – създава със своята промишленост и банково дело една голяма част от италианския БВП. Много североиталианци смятат, че Средна и Южна Италия пилеят трудно спечелените от Севера пари. През 90-те години партията Северна лига искаше пълно отцепване на Падания, позовавайки се на името „riana padana“ на долината на река По.

Днес Северната лига е значително по-умерена и сега партията се бори Падания да запазва за себе си една трета от приходите си, вместо първо да ги превежда на Рим.

Южен Тирол

В Южен Тирол се съчетават политико-икономически и обществено-културни фактори. До края на Първата световна война Южен Тирол е в състава на Австро-Унгария, след това е отстъпен на Италия. След фаза на италианизация по времето на Мусолини, Южен Тирол постепенно получава повече политическа и езикова автономия след Втората световна война.

Благосъстоятелният регион дори има право да задържа голяма част от държавните приходи за себе си. Дълго време южнотиролците изглеждаха доволни, но дълговата криза отново разпали сепаратизма. Италия е втората най-задължяла страна от еврозоната след Гърция. Икономиката ѝ стагнира, а южнотиролците не искат да имат нищо общо с проблемите на цяла Италия. Все по-често се надигат гласове, които настояват за отцепване от Рим.

Корсика

Френската държава дълго се опитваше да изтласка корсиканския език от обществе-

ния живот и училищата. Франция се бореше срещу стремежите за автономия на областта. Военизирани групировки като FLNC години наред се опитваха с насилие да откъснат областта от Франция, като извършваха нападения срещу представители или символи на френската държава. Едва това лято групировката официално се отказа от насилието.

Конфликтният потенциал обаче остана.

Предпазливите предложения на социалистическото правителство на Лионел Жоспен през 2000 година за повече автономия изкараха консервативната опозиция на барикадите. Консерваторите се опасяваха, че и други региони като Бретан или Елзас ще настояват за повече независимост.

Бавария

Само една малка част от баварците насериозно мислят за собствена държава. Но и днес федералната провинция Бавария официално се нарича „Свободна държава Бавария“. При всички положения тя би могла да просъществува самостоятелно: Бавария е най-голямата по територия германска провинция, има повече жители от Швеция или Португалия – близо 13 милиона, представлява най-силната икономика от всички германски провинции.

Желанието за повече баварска независимост всъщност идва от финансовото изравняване между отделните федерални провинции, което компенсира донякъде разликите между богатите и бедните провинции – Бавария иска да внася по-малко в общата каса. Но и тук има сепаратисти. Политикът от ХСС Вилфрид Шарнагел пледира в издадената си през 2012 г. книга „Бавария може и сама“ за отцепване на провинцията от федерацията.

Засега от този призив обаче не се е зародило никакво по-сериозно сепаратистко движение.

ПОКАНА

СТДБ и Община Маджарово организират на 27 септември в Маджарово **Национално тракийско поклонение „Ден на тракийската памет“**, посветено на 101 годишнина от разорението на тракийските българи.

Денят ще започне в 11 ч. с възпоменателно поклонение със заупокойна молитва пред Пантеона на загиналите тра-

кийци в Мемориалния комплекс. В 12 ч. ще бъдат поднесени венци и цветя пред паметниците на войводите Димитър Маджаров, Руси Славов и Капитан Петко Войвода. В 13.30 ч. ще има концерт на тракийски художествени състави и индивидуални изпълнители на площада в града. В 19 ч. ще има концерт на оркестър „Хасково“.

Празник на хляба в Средец

ДОНКА ВЪЛЧЕВА

За хората от тракийско дружество „Лазо Лазов“ в град Средец 28 август е празник, в който отбелязваме две важни неща за жи-

телите на града: 111 години откак първата вълна бежанци от Източна Тракия идва в свободна България и края на жътвата. На този ден ние се връщаме към корените на нашето детство, премина-

ло под знака на единството между тракийци и хората от Средецка община. Участниците в специалното тържество, което организираха средецчани, направиха своя поклон към земята, която ни

дарява с най – скъпия плод – хляба наш насущний. Той съпровожда човека от раждането до смъртта му.

Пред публиката бяха представени няколко важни момента от селския труд: засяване, обичаят Пеперуда, първият жътвен ден... Гостите на тържеството видяха драматизация на приказката „Житената питка“ от Ангел Каралийчев в изпълнение на деца от групата „Млади тракийчета“ с ръководител Станка Маринова.

По средата на тържеството в залата се разнесе мирис на топъл хляб. Този символ събра като в длан плодородието на средецкото поле, чиито чеда и стопани сме и ние, тракийци. Благодарствени думи бяха отправени към тракиеца Петър Тасмов, който години наред участва в прибирането на родното жито като комбайнер. Празникът завърши и участниците още веднъж потвърдиха изключителното място, което заема хлябът в нашия бит и живот. За здраве те получиха и парченца от топлиите погачи.

Стига им тази награда...

ХРИСТИНА СТОЕВА

Продължение от миналия брой

Бащата на Милка и Цветанка се казва Георги Иванов Коларов и, за да прехранва семейството си, събирал яйца и ги продавал; продавал и прясно мляко в млекарничката, която направил до чешмите в с. Тополи. После станал казанджия, т.е. варял ракия, а до казаните за ракия построил кухня. В нея майка им, Калинка Атанасова Коларова, работела като готвачка към ТКЗС, приготвената храна наливали в гюмове и с каруца я разнасяли на кооператорите, които обработвали нивите.

По произход сестри Коларови са тракийски българи. Родът им и по майчина, и по бащина линия е от Лозенградско, от с. Куру дере и от с. Коево. След като потърсили място, където да се заселят след прогонването им от родните места, предците им се установяват в с. Тополи, защото от изкопаното тук кладенче бликнала чиста, изворна вода, с която баща им измил очите си. Почувствал облекчение, а когато спящото му дете прогледнало, след като се измילו, разбрал, че това е лековита вода и на мястото построил аязмо. Тази работа го увлякла, направил още една чешма с корита за поене на завръщащия се от работа добитък, а после изградил т.н. средна чешма, която била предназначена за пиене

от местното население. За да е близо чешмата до хората, които консумират водата, решил да изгради още една чешма и понеже дядо Чауш се заселил до чешмата нарекли я Чаушева чешма. С това име останала до днес. А защо фамилията им е Коларови, вече писаме. Със съзидателния труд на баща им и по негова идея била построена и селската черква, която впоследствие била пристроена и модернизирана с помощта на спонсори. Грижата за стопанисването ѝ поемат техните дядо Иван и баба Чула. Дядото биел камбаната за празник, а хигиената в черквата поддържала бабата. Двете сестрич-

ки, по тяхно призвание, почти израсли в черквата и с каквото могли помагали: обирали праха от иконите, плели меля и с тях украсявали ликовите на светците. „Сега пак сме вярващи християни и посещаваме черквата от празник на празник“ – споделят те. На всички християни искат да кажат: „Да вярват, защото вярата спасява! Да се надяват, защото надеждата крепи! Да обичат, защото чистота обич е завинаги!“

Какво още можем да добавим, освен да се преклоним пред труда и вярата на близнаците Славка и Стефка и на сестрите Цветанка и Милка Коларови!

„Майчин кръст“

АНЕТА ГЕОРГИЕВА

В близост до мястото, станало свидетел на кървавия погром над тракийските българи край град Маджарово, там, където река Арда вече укротена от буйния си бяг се влива в язовир „Ивайловград“, бе издигнат кръст наречен „Майчин кръст“ в памет на всички майки тракийки, загинали през трагичната 1913 г.

Кръстът е с размери 9 м височина и 3.5 м ширина и е дело напотомците на тракийските българи Христо Сваренков и Димитър Назъров.

Кръстът се вижда в радиус от около 60 километра и е единствен в този регион на България.

Кървавите събития, разиграли се през 1913 г., са отминали отдавна, лобните места са обрасли и само кръстът напомня за тях.

Общо събрание на Тракийската фондация „Капитан Петко Войвода“

На 13 септември в Хасково бе проведено общо събрание на Тракийската фондация „Капитан Петко Войвода“.

Събранието освободи досегашните членове на Надзорния и Управителния съвет и избра нови. За председател на фондацията бе избран Стефан Танев.

За членове на УС бяха избрани Кр. Преманов, Петра Мечева, Атанас Янаджиев и Тодор Каваков. За председател на Контролния съвет – Кирил Сарджев.

Председателят на СТДБ Красимир Преманов взе участие в заседанието на Националния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси към Министерския съвет.

Абонамент 2015 г.

Приятелю, отново дойде време за абонаментната кампания. Абонаментът за новата 2015 г. може да бъде извършван както до сега – в най-близкия клон на „Български пощи“ или в местното тракийско дружество, ако председателят му е готов да организира това.

И през следващата година цената на в. „Тракия“ се запазва, като за година абонаментът е 9.60 лв., а половин година е 4.80 лв., а за тримесечие 2.40 лв. Сумата не е голяма и е по джоба на повечето тракийци. Най-късно до 10 декември отговорниците за абонамента в дружествата трябва да изпратят до редакцията списък с трите имена, адреса и срока, за който са се абонариали хората. Самите суми ще се преведат на сметката на СТДБ.

Ако искате да научите навреме за събитията в съюза, ако искате да следите развитието на въпросите, свързани с тракийската кауза или да разкажете за мероприятията, организирани от вашето дружество, трябва да направите абонамента си навреме.

ТРАКИЯ – Орган на Съюза на тракийските дружества в България – София 1000, ул. „Стефан Караджа“ 7-А Печат: Алианс Медиапринт

Абонирайте се!

Каталожен
номер

759

Издава: Върховният комитет

Редакционна колегия: чл.-кор. на БАН Васил ПРОДАНОВ, проф. Иван ФИЛЧЕВ, Никола Инджов и Тодор Корусев; Главен редактор: Соня АНГЕЛОВА
e-mail: vesttrakia@abv.bg, stdb_sofia@abv.bg, тел.02/986 71 26; факс:02/987 57 53

КОРЕСПОНДЕНТИ: Валентина АНГЕЛОВА (Бургас) – 0887 794 455; Веселина АЛЕКСИЕВА (Варна) – 0888 89 59 27; Наско ТОДОРОВ – 0878 83 39 92; Недка ГОСПОДИНОВА (Перник) – 076/60 13 67; Димитринка СМОЛЕВА (София) – 02/884 25 59; Михаил МИХАЙЛОВ (Сливен) – 044/62 48 53; Виолета ФИЛИПОВА (Смолян) – 0301/63 008; Златка МИХАЙЛОВА (Хасково) – 038/632 060; Веска Ламбова (Шумен) – 0877 71 85 03; Мария ИВАНОВА (Ямбол) – 046/66 35 40
Изпращайте текстове не по-дълги от 4 стандартни машинописни страници (1800 знака). Хонорари за публикуването им не се дават.

БАНКОВА СМЕТКА
СТДБ (за вестника)

IBAN: BG34STSA93000001682816 BIC: STSABGSGF
Банка ДСК ЕАД, клон 1, ул. „Княз Ал. Батенберг“ – София 1000

Над сто хиляди туристи са посетили Двореца в Балчик

Повече от сто хиляди туристи от цял свят са разгледали Двореца и ботаническата градина в Балчик от началото на 2014 г. Черноморският ни град с белите си, накацали по хълмистия бряг къщи, е традиционно място за летен отдих на чужденци и българи. Но и през останалото време на годината тук кипи приятно оживление, тъй като градът е редовен домакин на различни културни прояви. Дворецът, който сам по себе си е уникален архитектурен шедьовър, е

бил проектиран от италианските архитекти Америго и Аугустино за лятна резиденция на румънската кралица Мария Единбургска в началото на XX век, когато тази част от днешна България била временно във владение на северната ни съседка.

Строителството на векиколенния комплекс се извършва от 1924 г. до 1934 г. В архитектурата му се преплитат старобългарски, готически,

ориенталски, мавритански елементи. Ботаническата градина към двореца пък е създадена след Освобождението от румънска окупация от академик Даки Йорданов, ректор на Софийския университет. Комплексът

е най-посещаваната туристическа атракция в региона, особено през лятото, когато градът се изпълва с гости от цял свят.

От началото на годината архитектурно-парковият комплекс е посрещнал предимно посетители от

България, Русия, Румъния, Германия, Полша, Израел и Скандинавия, които са традиционни гости на курортния град. Наред с тях дворецът е бил посетен и от туристи от по-далечни и екзотични страни като Китай, Япония, Австралия. Любимо място за снимки на пътешествениците е каменният трон в бившата резиденция на румънската кралица Мария. Обявен за културна ценност, тронът е датиран от II век и е донесен от кралицата от Флоренция. Българи и чужденци не пропускат да хвърлят монета в Сребърния кладенец, за да се върнат отново на живописния бряг. Кладенецът, ползван от местните хора още от XVIII век, получава името си заради бистрата, сребриста и винаги студена вода.

Вила „Тихото гнездо“, нимфеумът, параклисът „Света Богородица“ и Мостът на въздишките също са сред най-посещаваните обекти в ботаническата градина към Двореца. Всички архитектурни забележителности в комплекса, включително чешмите, украсени с каменни медальони, железните порти, дельвите и надписите са събрани в дигитален каталог – уверяват стопаните на Двореца. Архитектурно-парковият комплекс е сред 100-те национални туристически обекта.

